

Sygn. akt X K 780/18

PR Ds. 368.2018

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2019r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku w X Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Joanna Jurkiewicz

Protokolant: Anna Ciechanowicz

po rozpoznaniu w dniu 10.09.2019r. sprawy **S. P. (1)**, syna S. i B., urodzonego (...), PESEL (...);

oskarżonego o to, że:

w okresie od 1 czerwca 2017 roku do dnia 17 kwietnia 2018 roku w miejscowości P. uchylał się od ciężącego na nim obowiązku z mocy ustawy oraz na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 19.12.2011r. o sygnaturze akt II C 907/11 oraz wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku Wydział V Rodzinny i Nieletnich z dnia 18.04.2016r. o sygnaturze akt V RC 856/14 obowiązku łóżenia na utrzymanie synów D., M. i O. P., powodując zaległość stanowiącą równowartość co najmniej trzech świadczeń okresowych, przy czym dopuszczając się tego czynu naraził ich na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o przestępstwo z art. 209§1 i 1a k.k.

I. Oskarżonego S. P. (1) uznaje za winnego czynu zarzucanego mu oskarżeniem, czyn ten kwalifikuje z art. 209§1 i 1a k.k. i za to na mocy art. 209§1a k.k. skazuje go na karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności.

II. Na podstawie art. 69§1 i 2 k.k. oraz art. 70§1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności zawiesza na okres 1 (jednego) roku tytułem próby.

III. Na podstawie art. 72§1 pkt 3 k.k. zobowiązuje oskarżonego do bieżącego łóżenia w okresie próby na utrzymanie swoich dzieci.

IV. Na podstawie art. 624§1 k.p.k., 626§1 k.p.k. zwalnia oskarżonego od obowiązku poniesienia kosztów sądowych przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt X K 780/18

PR Ds. 368.2018

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 424§3 k.p.k., wobec złożenia przez oskarżonego wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku w sprawie, w której zapadł wyrok skazujący w trybie art. 387 k.p.k., zakres uzasadnienia ograniczono do części wyroku, w której zawarto rozstrzygnięcia dotyczące podstawy prawnej oraz wymierzonej kary.

W niniejszej sprawie spełnione zostały wszystkie wymogi formalne określone w art. 387§1 i 2 k.p.k. i możliwe było wymierzenie S. P. (2) uzgodnionej kary bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Sąd rozważył przesłanki określone w art. 387§2 k.p.k. i doszedł do przekonania, że wniosek ten zasługiwał na uwzględnienie, albowiem

okoliczności popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu czynu nie budzą wątpliwości w świetle całokształtu dowodów zgromadzonych w aktach sprawy, zaś cele postępowania zostaną, w ocenie Sądu, osiągnięte pomimo nie przeprowadzenia rozprawy w całości, nadto wnioskowi nie sprzeciwił się prokurator ani pokrzywdzeni.

W świetle powyższego należało przyjąć, że sprawstwo oraz wina oskarżonego S. P. (1) odnośnie zarzucanego mu czynu nie budziły wątpliwości. Ponadto oskarżony ze względu na wiek jest osobą zdolną do ponoszenia odpowiedzialności karnej, a zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w szczególności opinia sądowo-psychiatryczna, nie dostarcza podstaw do przyjęcia, iż w chwili czynu był niepoczytalny lub znajdował się w anormalnej sytuacji motywacyjnej.

Wobec przeprowadzonych dowodów i przyznania się oskarżonego, nie ulega wątpliwości Sądu, że S. P. (2) dopuścili się zarzucanego mu czynu z art. 209§1 i 1a k.k. Sąd zważył w tym przedmiocie, że zgodnie z art. 209§1 k.k. w aktualnym brzmieniu karze za ten czyn podlega ten, kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące. S. P. (2) nie uiszczał kwot alimentów określonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 19 grudnia 2011 r. w sprawie o sygn. akt II C 907/11 oraz wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 18 kwietnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt V RC 856/14 w okresie od dnia 1 czerwca 2017 r. do dnia 17 kwietnia 2018 r., tym samym powodując powstanie zaległości w regulowaniu rat alimentacyjnych na okres znacznie dłuższy niż 3 miesiące.

W tym miejscu należy zważyć, że zgodnie z przyjętym orzecznictwem, nielegalną niealimentacją jest również działanie sprawcy, który tylko częściowo spełnia nałożony na niego obowiązek alimentacyjny, bez uzasadnionej przyczyny i nacechowane złą wolą (a zatem uiszcza raty w kwotach znacznie niższych od zasądzonych lub płaci je niesystematycznie). W takim przypadku karnoprawna ocena jego zachowania nie ulega zmianie, nawet jeżeli w ostatnim miesiącu tego okresu spłaci całą zaległość wraz z odsetkami. Identycznie tego rodzaju sytuacja będzie wyglądać od strony prawnej także w sytuacji, gdy zaległości alimentacyjne za okres zarzucany zostaną wyrównane dopiero w drodze egzekucji komorniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 listopada 2017 r., sygn. akt II KK 211/17, Legalis nr 1706407).

Nie budzi wątpliwości, że oskarżony w sposób celowy i tendencyjny niełożył na rzecz swoich dzieci. Świadczy o tym to, że przez cały ten czas nie interesował się losem dzieci. Ponadto, jak sam oskarżony przyznał, że mógł płacić większe kwoty tytułem zasądzonych od niego alimentów, ale nie robił tego z uwagi na parametry konflikt pomiędzy nim a jego byłą żoną (matką pokrzywdzonych). Zatem zachowanie oskarżonego S. P. (1) bez wątpienia wypełniło również znamiona art. 209§1a k.k.

Ponadto swoim postępowaniem oskarżony naraził osoby uprawnione do alimentacji na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Zakres pojęcia "podstawowe potrzeby życiowe", użytego w art. 209§1a k.k. wyznaczają warunki społeczne, poziom rozwoju gospodarczego, technologicznego, stan świadomości społecznej. Niewątpliwie, bez pomocy ze strony rodziny i partnera oraz świadczenia 500+, świadczenia rodzinnego i świadczeń z funduszu alimentacyjnego G. P., przy uwzględnieniu jej zarobków i wydatków związanych z miesięcznym utrzymaniem, nie byłaby w stanie zapewnić podstawowych potrzeb życiowych swoich synów – D., M. i O. P.. Wobec powyższego zachowanie oskarżonego wyczerpało znamiona przestępstwa z art. 209§1 i 1a k.k.

Rozważając kwestię wymiaru kary dla oskarżonego S. P. (1), Sąd miał na względzie przesłanki określone w dyrektywach jej wymiaru ujętych w art. 53 k.k. W myśl tego przepisu sąd wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego (prewencja szczególna), a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa i zaspokojenie potrzeby poczucia sprawiedliwości (prewencja ogólna). Wymierzając karę sąd uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie

po jego popełnieniu, a zwłaszcza staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości. Natomiast przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę m. in. sposób i okoliczności popełnienia czynu oraz inne przesłanki, o których mowa w art. 115 § 2 k.k.

Zgodnie z artykułem stanowiącym podstawę skazania S. P. (1) (art. 209 § 1a k.k.) sprawca tego czynu podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Sąd, wymierzając S. P. (2) karę za przypisany mu wyrokiem czyn, miał na uwadze okoliczności obciążające oskarżonego, jak i przemawiające na jego korzyść. Sąd zważył przy tym, że popełniony przez oskarżonego S. P. (1) występki stanowi przestępstwo skierowane przeciwko rodzinie i opiece - należy do czynów o znacznym stopniu społecznej szkodliwości. Na niekorzyść oskarżonego przemawia z pewnością jego uprzednia karalność. Niewątpliwie zdawał sobie sprawę z bezprawności uchylania się od ciężącego na nim obowiązku łożenia na własne dzieci. Tym samym oskarżony wykazał się lekceważącym stosunkiem dla obowiązujących norm prawa. Za okoliczność obciążającą oskarżonego Sąd poczytał również fakt, że jego zachowanie naruszało dobro prawne osób mu najbliższych, przy czym działał z niskich pobudek, chcąc zrobić na złość swojej byłej żonie. Natomiast ogólnymi okolicznościami łagodzącymi jest postawa ostatecznie przyjęta przez oskarżonego w toku postępowania, tj. przyznanie się do popełnienia czynu i chęć poniesienia konsekwencji za nie wywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego względem swoich synów.

Mając na względzie możliwości zarobkowe i majątkowe oskarżonego S. P. (1), w ocenie Sądu wymiar kary grzywny byłoby niecelowe ze względu na to, że oskarżony prawdopodobnie nie mógłby jej uiścić, a ściągnięcie jej w drodze egzekucji nie byłoby możliwe. Natomiast orzeczenie kary ograniczenia wolności utrudniłoby oskarżonemu zarabkowanie w takim wymiarze i wysokości aby móc utrzymać siebie i wywiązywać się jednocześnie z obowiązku alimentacyjnego wobec jego trzech synów. Dlatego też Sąd uznał, że najbardziej adekwatną karą za przypisany mu czyn niniejszym wyrokiem będzie kara 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd zdecydował również o warunkowym zawieszeniu orzeczonej wobec oskarżonego S. P. (1) kary pozbawienia wolności. Zgodnie z treścią art. 69 § 2 k.k. rozważając możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary, sąd winien rozważyć przede wszystkim postawę sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa. Sąd uwzględnił przy tym tą okoliczność, że kara pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania winna być traktowana jako ultima ratio i orzekana jedynie wówczas, gdy inna kara lub środek karny nie może spełnić jej celów; jest ona ostatecznością wśród pozostałych środków oddziaływania na sprawcę przestępstwa, której należy unikać, a nie jej nadużywać i wymierzać karę tylko wtedy, gdy inne środki nie spełnią celów postępowania (art. 58§1 k.k.) (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 20 listopada 2003 r., sygn. akt II AKa 06/03, KZS 2004/1/29). Co więcej, począwszy od 1 lipca 2015 r. art. 69 § 1 k.k. stanowił, że Sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w wymiarze nieprzekraczającym roku, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności i jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.

Wobec uprzedniej karalności S. P. (1) wyłącznie na karę grzywny, jak i tego, że zmienił swoją postawę w stosunku do przestępstwa, jakie popełnił na szkodę swoich dzieci, Sąd uznał, że kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania będzie wystarczająca dla zapobieżenia jego powrotowi do przestępstwa. Warunkowe zawieszenie wykonania kary powinno mieć wpływ wychowawczy na oskarżonego, pozwalając mu na normalne życie w społeczeństwie, kontynuowanie pracy, a jednocześnie powstrzymać go przed naruszeniem porządku prawnego z obawy przed zarządzeniem wykonania kary. Co więcej, osadzenie S. P. (1) w izolacji uniemożliwiłoby realizację obowiązku alimentacyjnego. W przekonaniu Sądu wyznaczony rok okresu próby pozwoli na sprawowanie należytego i skutecznego nadzoru nad oskarżonym oraz posłuży weryfikacji pozytywnej prognozy kryminologicznej.

Ponadto w ocenie Sądu zasadne było zobowiązanie oskarżonego S. P. (1), na mocy art. 72§1 pkt 3 k.k., do systematycznego wykonywania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie swoich synów - D., M. i O. P. w okresie wykonywania próby. Zdaniem Sądu środek ten będzie czynnikiem mobilizującym oskarżonego

do wywiązywania się na bieżąco z obowiązku alimentacyjnego, a ewentualne zaniedbanie przez oskarżonego tej powinności spowoduje, że możliwe będzie egzekwowanie od niego odpowiedzialności z tego tytułu. Obawa przed ukaraniem powinna być dodatkowym czynnikiem, który skłoni oskarżonego do prawidłowej realizacji obowiązków rodzicielskich.

Natomiast w punkcie IV wyroku, na podstawie art. 624§1 k.p.k. i art. 626§1 k.pk., Sąd zwolnił oskarżonego S. P. (1) od obowiązku poniesienia kosztów sądowych, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa, albowiem ze względu na sytuację rodzinno-majątkową oskarżonego (w tym wysokość ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego) oraz wysokość uzyskiwanych przez niego dochodów istnieją podstawy do uznania, że uiszczenie ich byłoby dla oskarżonego zbyt uciążliwe.

(...)